

Ύπακοή στὸν Θεό

Τοῦ Μητροπολίτου
Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

Ο πιστός ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ ὑπακούει στὸν Κύριο καὶ Θεό. Ἡ ἅγια Γραφή ἀναφέρεται σ' αὐτὴ τὴν ἀρετὴ μὲ τὴν ὁποία ὁ ἄνθρωπος ταπεινώνεται μπροστὰ στὸ Θεό καὶ παραδίδεται ἐλεύθερα μὲ ἐμπιστοσύνη στὴν πρόνοια καὶ τὴν ἀγαθότητά Του, κατὰ τὴν δεκτικὴ προτροπὴ τῆς Ἐκκλησίας «*ἐαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραδώμεθα*».

Στὴν ἅγια Γραφή διαβάζουμε γιὰ τὴν ὑπακοή τοῦ πιστοῦ στὸ Θεό ὅτι:

1. Ἡ ὑπακοή εἶναι ἀπαιτήσιον τοῦ Θεοῦ

Μία ἀπὸ τίς πρῶτες ἀπαιτήσεις τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὸν Ἰσραηλιτικὸ λαὸ ἦταν ἡ ὑπακοή στὴ φωνὴ Του «*ὀπίσω Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν πορεύεσθε καὶ τοῦτον φοβηθήσεσθε καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσεσθε καὶ αὐτῷ προστεθήσεσθε*» (Δευτερονομίου ιγ' 5).

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀναφερόμενος στὸν ἀγώνα τοῦ πιστοῦ γιὰ νὰ εὐαρεστήσει ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐπισημαίνει, ὅτι χωρὶς πίστη εἶναι ἀδύνατη ἡ ὑπακοή «*Χωρὶς δέ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστηῆσαι*» (Ἑβραίους ια' 6).

Ἐπομένως ἂν ὁ ἄνθρωπος δέν πιστεύει εἶναι ἀδύνατο νὰ ὑπακούσει στὸν Θεό.

2. Ἡ ὑπακοή μας στό θεό ἐκδηλώνεται:

α) Μέ τήν ὑπακοή στή φωνή Του.

Ὁ Κύριος ἐζήτησε ἀπό τούς Ἰσραηλίτες «καί νῦν ἐάν ἀκοῇ ἀκούσητε τῆς ἐμῆς φωνῆς καί φυλάξητε τήν διαθήκην μου, ἔσσεθέ μοι λαός περιούσιος ἀπό πάντων τῶν ἐθνῶν ἐμῇ γάρ ἐστι πᾶσα ἡ γῆ» (Ἐξόδου ιθ' 5).

Ἡ ὑπακοή σύμφωνα μέ τόν λόγο αὐτό συνεπάγεται τήν συμμετοχή τοῦ πιστοῦ στόν ἐκλεκτό λαό καί στίς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ.

Διά τοῦ Προφήτου Ἰερεμίου ὁ Θεός ἐπανέλαβε στούς ἀνθρώπους τήν ἐντολή καί τήν ὑπόσχεσή Του:

«ἀλλ' ἦ τὸ ρῆμα τοῦτο ἐνετειλάμην αὐτοῖς, λέγων· ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου, καί ἔσομαι ὑμῖν εἰς Θεόν, καί ὑμεῖς ἔσσεθέ μοι εἰς λαόν· καί πορεύεσθε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς μου, αἷς ἂν ἐντείλωμαι ὑμῖν, ὅπως ἂν εὖ ᾗ ὑμῖν» (Ἰερεμίου ζ' 23).

β) Μέ τήν ὑπακοή στό νόμο Του.

Ὁ Κύριος θέτει ἐνώπιον τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ καί γενικώτερα κάθε πιστοῦ τήν δυνατότητα τῆς ἐλευθέρης ἐκλογῆς καί ὑπακοῆς ὡς ἐξῆς:

«Ἴδού ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον τήν εὐλογίαν καί τήν κατάραν· τήν εὐλογίαν, ἐάν ἀκούσητε τὰς ἐντολάς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον καί τήν κατάραν, ἐάν μή ἀκούσητε τὰς ἐντολάς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, καί πλανηθῆτε ἀπό τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνετειλάμην ὑμῖν, πορευθέντες· λατρεύειν θεοῖς ἑτέροις, οὓς οὐκ οἴδατε» (Δευτερονομίου ια' 26-28).

Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας ἐπισημαίνει στούς Ἰσραηλίτες, ὅτι ὁ Θεός ἐλέγχει καθένα πού ἐπικαλεῖται τό ὄνομά Του καί ἀπαιτεῖ συνέπεια καί πιστότητα πού ἐκδηλώνεται μέ τήν ὑπακοή *«τίς ἔδωκεν εἰς διαρπαγὴν Ἰακώβ καί Ἰσραὴλ τοῖς προνομεύουσιν αὐτόν; οὐχὶ ὁ Θεός, ᾧ ἡμάρτοσαν αὐτῷ, καί οὐκ ἠβούλοντο ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πορεύεσθαι οὐδὲ ἀκούειν τοῦ νόμου αὐτοῦ;»* (Ἡσαΐου μβ' 24).

γ) Μέ τήν ύπακοή στό Χριστό.

Ὁ Θεός ζητεῖ ἀπό τούς Ἰσραηλίτες καί κατ' ἐπέκταση ἀπό κάθε πιστό νά ύπακούει στόν Ἰησοῦ Χριστό. Ἴδου ἡ ἐντολή:

«πρόσεχε σεαυτῶ καί εἰσάκουε αὐτοῦ καί μὴ ἀπείθει αὐτῶ· οὐ γάρ μὴ ὑποστείληται σε, τὸ γάρ ὄνομά μου ἐστίν ἐπ' αὐτῶ» (Ἐξόδου κγ' 21).

Τήν ἴδια ἐντολή ἔδωσε ὁ Θεός Πατέρας καί ὅταν ὁ Χριστός μεταμορφωνόταν

«ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοῦ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς, καί ἰδοῦ φωνὴ ἐκ νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε» (Ματθαίου ιζ' 5).

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος στήν δευτέρα πρὸς Κορινθίους ἐπιστολή του ἀναφέρεται στήν πνευματικὴ δύναμη πού διαθέτουν οἱ πιστοὶ γιὰ νά ἀνατρέπουν ψευτικούς ἰσχυρισμούς καί ἐπιχειρήματα πού ἀντιστρατεύονται τήν γνώση τοῦ Θεοῦ καί γιὰ νά ὑποτάσσουν κάθε σκέψη τους στό Χριστό

«τά γάρ ὄπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικά, ἀλλὰ δυνατά τῶ Θεῶ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων λογισμοῦς καθαιροῦντες καί πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καί αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τήν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ, καί ἐν ἐτοιμίῳ ἔχοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοήν, ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή» (Β' Κορινθίους ι' 4-6).

δ) Μέ τήν ύπακοή στό εὐαγγέλιο.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀντιλαμβάνεται, ὅτι ἡ ἀποστολή του ἦταν νά ὀδηγήσει ὅλα τὰ ἔθνη στήν ὑπακοή τῆς πίστεως.

«δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καί ἀποστολήν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ» (Ρωμαίους α' 5).

Ὁ ἴδιος Ἀπόστολος θεωρεῖ, ὅτι ἡ ὑπακοή στήν εὐαγγελική διδαχὴ ἀπελευθερώνει τόν ἄνθρωπο ἀπὸ τήν δουλεία στήν ἁμαρτία.

«χάρις δὲ τῷ Θεῷ ὅτι ἦτε δοῦλοι τῆς ἀμαρτίας, ὑπήκουσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδασχῆς» (Ρωμαίους στ' 17).

Μέ μελαγχολία ὁ ἀπόστολος Παῦλος σχολιάζει τὴν ἀπιστία τῶν ὁμοεθνῶν του Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι δὲν ὑπήκουσαν στό εὐαγγέλιο.

«Ἄλλ' οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ· Ἡσαΐας γὰρ λέγει· Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος Θεοῦ» (Ρωμαίους ι' 16,17).

ε) Μὲ τὴν τήρηση τῶν ἐντολῶν Του.

Ὁ Ἐκκλησιαστής συνοψίζει σὲ μία φράση ὀλόκληρη τὴν κατὰ Θεοῦ σοφία

«Τέλος λόγου, τὸ πᾶν ἄκουε· τὸν Θεὸν φοβοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φύλασσε, ὅτι τοῦτο πᾶς ὁ ἄνθρωπος» (Ἐκκλησιαστοῦ ιβ' 13).

στ) Μὲ ὑποταγὴ στίς ἀνώτερες ἐξουσίες.

Στίς προτροπές του πρὸς τοὺς πιστοὺς τῆς Ρώμης ὁ ἀπόστολος Παῦλος συμπεριλαμβάνει καὶ τὴν ὑπακοὴ στίς ἀνώτερες ἐξουσίες πού εὐρίσκονται ὑπεράνω κάθε ἀνθρώπου.

«Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω· οὐ γὰρ ἔστιν ἐξουσία εἰ μὴ ὑπὸ Θεοῦ· αἱ δὲ οὐσαι ἐξουσίαι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν» (Ρωμαίους ιγ' 1).

Αὐτό ἐπιβάλλεται, ἐπειδὴ οἱ ἐξουσίες αὐτές εἶναι τεταγμένες ἀπὸ τὸν Θεό. Ἔρα ὅποιος ὑποτάσσεται σ' αὐτές σὲ θέματα πού δὲν ἀντιβαίνουν στό θέλημα τοῦ Θεοῦ ὑποτάσσεται στό Θεό. Στὴν περίπτωση πού οἱ ἐξουσίες αὐτές ἀντιστρατεύονται τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ τότε ἰσχύει ἄλλος νόμος, τὸ «πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις» (Πράξεων ε' 29).

3. Ἡ ὑπακοὴ θεωρεῖται ἀνώτερη ἀπὸ τὴν θυσία.

Τὴν μεγάλη ἀξία τῆς ὑπακοῆς ἐγνώριζε ὁ Προφήτης Σαμουὴλ τὴν ὁποία θεωρεῖ ἀνώτερη ἀπὸ τὴν θυσία ζῶων στό Θεό.

«καὶ εἶπε Σαμουὴλ· εἰ θελητὸν τῷ Κυρίῳ ὀλοκαυτώματα καὶ θυσίας ὡς τὸ ἀκοῦσαι φωνῆς Κυρίου; ἰδοὺ ἀκοὴ ὑπὲρ θυσίαν ἀγαθὴν καὶ ἡ ἐπακρόασις ὑπὲρ στέαρ κριῶν» (Α΄ Βασιλειῶν ιε΄ 22).

4. Ἡ δικαίωσή μας καὶ ἡ πνευματικὴ ἀποκατάστασή μας ἐξασφαλίσθηκε μετὰ τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ στό θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μετὰ θεολογικὰ ἐπιχειρήματα θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦ Χριστό ὡς τὸ νέο καὶ δεύτερο Ἀδάμ καὶ ἐπισημαίνει τίς συνέπειες τῆς παρακοῆς τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς ὑπακοῆς τοῦ Χριστοῦ.

«ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί» (Ρωμ. 5, 19).

5. Ὁ Χριστὸς εἶναι παράδειγμα ὑπακοῆς.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς στὶς ἀντιρρήσεις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ νὰ Τὸν βαπτίσει, ἐπειδὴ ἦταν ἀναμάρτητος, προέταξε τὸ καθῆκον τῆς ὑπακοῆς στό Θεό, ἡ ὁποία ἐκδηλώνεται μετὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν ἐντολῶν Του «ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπει ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. τότε ἀφίησιν αὐτόν» (Ματθαίου γ΄ 15).

Μιλώντας στοὺς συγκεντρωμένους Ἰσραηλίτες στό ναὸ τῶν Ἱεροσολύμων μετὰ τὴν θριαμβευτικὴ εἴσοδό Του ἐξομολογήθηκε «Νῦν ἡ ψυχὴ μου τετάρακται καὶ τί εἶπω; πᾶτερ σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἤλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην» (Ἰωάννου ιβ΄ 27).

Στὴν ὑπερφυῆ προσευχὴ τῆς Γεθσημανῆ ὁ Κύριος φαίνεται ἀποφασισμένος νὰ ὑποταχθεῖ στόν ἐπουράνιο Θεό καὶ Πατέρα «καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστί, πα-

ρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τό ποτήριον τοῦτο· πλήν οὐχ ὡς ἐγώ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ» (Ματθαίου κστ' 39).

Στούς μαθητές Του τονίζει, ὅτι κριτήριο τῆς ἀγάπης τους πρὸς Αὐτόν θά εἶναι ἡ τήρηση τῶν ἐντολῶν Του, ὅπως ἀκριβῶς ὁ Ἰδιος ἀπέδειξε τὴν ἀγάπη Του πρὸς τὸν Θεὸ Πατέρα μέ τὴν τήρηση τῶν ἐντολῶν Του.

«ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολάς τοῦ πατρός μου τηρήρηκα καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ» (Ἰωάννου ιε' 10).

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος προβάλλει ὡς πρότυπο ὑπακοῆς τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό

«τοῦτο φρονείσθω ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἀρπαγμὸν ἠγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβὼν, ἐν ὁμοιωματι ἀνθρώπων γενόμενος» (Φιλιππησίους β' 5-8).

«καίπερ ὢν υἱὸς, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακοήν» (Ἐβραίους ε' 8).

6. Οἱ ἄγγελοι ἔχουν ὑπακοή.

Ὁ Ψαλμωδὸς καλεῖ τούς Ἀγγέλους νά εὐλογήσουν τὸν Θεὸ αὐτοῖ πού ἐπειδὴ εἶναι ἰσχυροὶ στήν θέληση ἐκτελοῦν τίς ἐντολές Του καὶ ὑπακούουν στή φωνή Του.

«εὐλογεῖτε τὸν Κύριον, πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, δυνατοὶ ἰσχύϊ ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν λόγων αὐτοῦ» (Ψαλμοῦ ρβ' (ργ') 102,20).

7. εἶναι χαρακτηριστικὸ τῶν ἁγίων.

Οἱ πιστοὶ ὡς τέκνα ὑπακοῆς δέν συσχηματίζονται μέ τίς συμπεριφορές τῆς ἀμαρτίας, ἡ ὁποία συνιστᾶ ἀνυπακοή στό Θεό.

«ὡς τέκνα ὑπακοῆς μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις» (Α' Πέτρου α' 14).

8. Οι ἅγιοι ἐκλέχθησαν ἀπὸ τὸν Θεὸ Πατέρα γὰ νὰ ὑπακούσουν στὸ θέλημά Του.

Ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἀπευθυνόμενος στοὺς πιστοὺς ἀνθρώπους φανερώνει τὸν σκοπὸ τῆς ἐκλογῆς τους ἀπὸ τὸν Θεὸ Πατέρα. Αὐτὸς ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ ὑπακούσουν στὸν Ἰησοῦ Χριστό.

«κατὰ πρόγνωσιν Θεοῦ πατρός, ἐν ἁγιασμῶ Πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη» (Α' Πέτρου α' 2).

9. Ὑποχρεώσεις τῆς ὑπακοῆς.

Ὁ σοφὸς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐπισημαίνει τοὺς πνευματικὸς κινδύνους τῆς ἀνυπακοῆς καὶ προτρέπει τοὺς νέους νὰ ὑπακούουν στὸν Θεό.

«αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν ἀσεβῶν σκοτειναί, οὐκ οἶδασι πῶς προσκόπτουσιν. Υἱέ, ἐμῇ ρήσει πρόσσεχε, τοῖς δὲ ἐμοῖς λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς» (Παροιμιῶν δ' 19,20).

10. Προτροπές γιὰ ὑπακοή.

Ὁ Προφῆτης Ἰερεμίας προτρέπει τοὺς Ἰσραηλίτες, ἀλλὰ καὶ κάθε πιστὸ ἄνθρωπο, ὅταν μάλιστα ἔχει ἐγκαταλείψει τὴν εὐθεία ὁδὸ τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς ἀρετῆς νὰ ὑπακούσει στὴν φωνὴ τοῦ Κυρίου καὶ τότε θὰ ἀποφύγει τίς συνέπειες τῆς ἀνυπακοῆς του.

«καὶ βελτίους ποιήσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἔργα ὑμῶν καὶ ἀκούσατε τῆς φωνῆς τοῦ Κυρίου, καὶ παύσεται Κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν, ὧν ἐλάλησεν ἐφ' ὑμᾶς» (Ἰερεμίου λγ' 13).

Ἐπίσης:

«καὶ εἶπεν Ἰερεμίας· οὐ μὴ παραδῶσί σε· ἄκουσον τὸν λόγον Κυρίου, ὃν ἐγὼ λέγω πρὸς σέ, καὶ βέλτιον ἔσται σοι, καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ σου» (Ἰερεμίου με' 20).

11. Χαρακτηριστικά τῆς ὑπακοῆς.

α) Ὁλοκληρωτική

Ὁ Θεός εἶναι ἀπόλυτος καί σαφής, ζητεῖ νά ὑπακούει ὁ πιστός μέ ὅλες του τίς δυνάμεις.

«Ἐάν δέ ἀκοῇ ἀκούσητε πάσας τὰς ἐντολάς, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἀγαπᾶν Κύριον τὸ Θεόν σου καὶ λατρεύειν αὐτῷ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου» (Δευτερονομίου ια' 13).

β) Μέ τὴν ἐλεύθερη θέληση.

Ἡ ὑπακοή πρέπει νά προέρχεται ἀπὸ ἐλεύθερη προαιρέση καὶ νά ἀσκεῖται μέ προθυμία «εἰς ἀκοὴν ὧτίου ὑπήκουσέ μου· υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι» (Ψαλμοῦ ιζ' (ιη') 17,45) «καὶ ἐάν θέλητε καὶ εἰσακούσητέ μου, τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς φάγεσθε» (Ἡσαΐου α' 19).

γ) Χωρὶς ἐπιφύλαξη.

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἀπευθύνεται σέ ἓνα μέρος τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ τοὺς ὑπενθυμίζει πόσα ἀγαθὰ ἔλαβαν ἀπὸ τὸ Θεό ἐπειδὴ ἦσαν συνεπεῖς καὶ ὑπάκουοι στίς ἐντολές Του.

«καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς ἀκηκόατε πάντα, ὅσα ἐνετείλατο ὑμῖν Μωυσῆς ὁ παῖς Κυρίου, καὶ ὑπηκούσατε τῆς φωνῆς μου κατὰ πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν. οὐκ ἐγκαταλελοίπατε τοὺς ἀδελφούς ὑμῶν ταύτας τὰς ἡμέρας καὶ πλείους ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας· ἐφυλάξασθε τὴν ἐντολὴν Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν. νῦν δὲ κατέπαυσε Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν, ὃν τρόπον εἶπεν αὐτοῖς· νῦν οὖν ἀποστραφέντες ἀπέλθετε εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν καὶ εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως ὑμῶν, ἣν ἔδωκεν ὑμῖν Μωϋσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. ἀλλὰ φυλάξασθε σφόδρα ποιεῖν τὰς ἐντολάς καὶ τὸν νόμον, ὃν ἐνετείλατο ἡμῖν ποιεῖν ὁ Μωϋσῆς ὁ παῖς Κυρίου, ἀγαπᾶν Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, πορεύεσθαι πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς αὐτοῦ καὶ προσκεῖσθαι αὐτῷ καὶ λα-

τρέυειν αὐτῶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ὑμῶν καί ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν. καί εὐλόγησεν αὐτούς Ἰησοῦς καί ἐξαπέστειλεν αὐτούς, καί ἐπορεύθησαν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν» (Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ κβ' 2-6).

δ) Χωρίς καμμιὰ παρέκκλιση.

Ὁ ὑπάκουος δέν παρεκκλίνει ἀπὸ τὴν ὁδὸ τοῦ Κυρίου, δέν πλανᾶται

«οὐ παραβῆση ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν, ὧν ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερὰ πορεύεσθαι ὀπίσω θεῶν ἐτέρων λατρεύειν αὐτοῖς» (Δευτερονομίου κη' 14).

ε) Συνεχῆς.

Τέτοια ὑπακοή ἔδειξαν οἱ Φιλιππήσιοι. Γι' αὐτὸ τοὺς ἐπαινεῖ ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

«Ὡστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπηκούσατε, μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῶ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε» (Φιλιππησίους β' 12).

12. Χρειάζεται προετοιμασία.

Ἀπαιτεῖται νὰ προετοιμασθεῖ ἡ καρδιά γιὰ τὴν ὑπακοή, ὅπως ὁ προφήτης Σαμουὴλ προέτρεψε τοὺς Ἰσραηλίτες.

«καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς πάντα οἶκον Ἰσραὴλ λέγων· εἰ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν ὑμεῖς ἐπιστρέφετε πρὸς Κύριον, περιέλετε θεοὺς ἄλλοτρίους ἐκ μέσου ὑμῶν καὶ τὰ ἄλλα καὶ ἐτοιμάσατε τὰς καρδίας ὑμῶν πρὸς Κύριον καὶ δουλεύσατε αὐτῶ μόνω, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων» (Α' Βασιλειῶν ζ' 3).

Τό ἴδιο ἔπραξε καὶ ὁ Ἔσδρας.

«ὅτι Ἔσδρας ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ ζητῆσαι τὸν νόμον καὶ ποιεῖν καὶ διδάσκειν ἐν Ἰσραὴλ προστάγματα καὶ κρίματα» (Ἔσδρα ζ' 10).

13. Στήν περίπτωση τῆς ἀνυπακοῆς στό Θεό ὀφείλεται ἐξομολόγηση μέ ταπείνωση.

Ὁ Προφήτης Δανιήλ ὑποδεικνύει τόν τρόπο αὐτῆς τῆς ὁμολογίας.

«καί οὐκ εἰσηκούσαμεν τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν πορεύεσθαι ἐν τοῖς νόμοις αὐτοῦ, οἷς ἔδωκε κατὰ πρόσωπον ἡμῶν ἐν χερσὶ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν» (Δανιήλ θ' 10).

14. Μέ προσευχή ὁ πιστός ζητεῖ ὥστε ὁ Κύριος νά τόν διδάξει τήν ὑπακοή.

Αὐτή τήν προσευχή ὀφείλουμε νά κάνουμε μέ τούς στίχους τῶν Ψαλμῶν:

«ὀδήγησόν με ἐν τῇ τρίβῳ τῶν ἐντολῶν σου, ὅτι αὐτήν ἠθέλησα». (Ψαλμοῦ ριη' (ριθ') 118,35).

«τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός μου· τὸ πνευμά σου τὸ ἀγαθὸν ὀδηγήσει με ἐν γῆ εὐθείᾳ». (Ψαλμοῦ ρμβ' (ρμγ') 142, 10).

15. Ὁ Θεός ὑπόσχεται ἀνταπόδοση στοὺς ἀνθρώπους γιὰ τήν ὑπακοή τους.

Ὁ Θεός ἐνισχύει τόν πιστό στήν ὑπακοή μέ τίς ὑποσχέσεις Του:

«ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε τῆς ἐμῆς φωνῆς καὶ ποιήσης πάντα, ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι, καὶ φυλάξητε τὴν διαθήκη μου, ἔσεσθέ μοι λαὸς περιούσιος ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν· ἐμὴ γάρ ἐστι πᾶσα ἡ γῆ, ὑμεῖς δὲ ἔσεσθέ μοι βασιλείον ἱεράτευμα καὶ ἔθνος ἅγιον. ταῦτα τὰ ρήματα ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε τῆς φωνῆς μου καὶ ποιήσητε πάντα ὅσα ἂν εἴπω σοι, ἐχθρεύσω τοῖς ἐχθροῖς σου καὶ ἀντικείμενοι τοῖς ἀντικειμένοις σοι» (Ἐξόδου κγ' 22).

«ἐὰν φοβηθῆτε τὸν Κύριον καὶ δουλεύσητε αὐτῷ καὶ ἀκούσητε τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ μὴ ἐρίσητε τῷ στόματι Κυ-

ρίου και ἦτε και ὑμεῖς και ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύων ἐφ' ὑμῶν ὀπίσω Κυρίου πορευόμενοι» (Α' Βασιλειῶν 16' 14).

«ἀλλ' ἢ τὸ ρῆμα τοῦτο ἐνετειλάμην αὐτοῖς, λέγων· ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου, και ἔσομαι ὑμῖν εἰς Θεόν, και ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν· και πορεύεσθε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς μου, αἷς ἃν ἐντείλωμαι ὑμῖν, ὅπως ἃν εὖ ἦ ὑμῖν» (Ἱερεμίου ζ' 23).

16. Ἡ ὑπακοή θά εἶναι παγκόσμια στὶς ἐσχάτες ἡμέρες.

Μ' αὐτὴ τὴν αἰσιόδοξη προοπτικὴ ἐστήριξε ὁ προφήτης Δανιήλ τοὺς ἐξόριστους Ἰουδαίους, ἀλλὰ και κάθε διωκόμενο ἀνθρωπο γιὰ τὴν πίστη του. Στὸ τέλος ὅλοι θά ὑπακούσουν στὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό και στὸ θέλημά Του.

«και ἡ βασιλεία και ἡ ἐξουσία και ἡ μεγαλωσύνη τῶν βασιλέων τῶν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ ἐδόθη ἀγίοις Ὑψίστου, και ἡ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία αἰώνιος, και πᾶσαι αἱ ἀρχαὶ αὐτῷ δουλεύσουσι και ὑπακούονται» (Δανιήλ ζ' 27).

17. Ἡ εὐλογία τῆς ὑπακοῆς.

Τὰ ἀγαθὰ τῆς ὑπακοῆς στή φωνὴ τοῦ Κυρίου περιγράφουν οἱ λόγοι:

«τὴν εὐλογίαν, ἐὰν ἀκούσητε τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον» (Δευτερονομίου 1α' 27).

«Και ἔσται ὡς ἂν διαβῆτε τὸν Ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν, ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσης τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, φυλάσσειν και ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, και δώσει σε Κύριος ὁ Θεός σου ὑπεράνω πάντων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, και ἤξουσιν ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ εὐλογίαι αὗται και εὐρήσουσί σε, ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσης τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου. εὐλογημένος σὺ ἐν πόλει και εὐλογημένος σὺ ἐν ἀγρῶ· εὐλογημένα τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου και τὰ γε-

νήματα τῆς γῆς σου καὶ τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου· εὐλογημένοι αἱ ἀποθῆκαί σου καὶ τὰ ἐγκαταλείμματά σου· εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι σε, καὶ εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι σε. παραδῶ Κύριος ὁ Θεός σου τοὺς ἐχθρούς σου τοὺς ἀνθεστηκότας σοι συντετριμμένους πρὸ προσώπου σου· ὁδῶ μιᾶ ἐξελεύσονται πρὸς σέ καὶ ἐν ἑπτὰ ὁδοῖς φεύξονται ἀπὸ προσώπου σου. ἀποστείλαι Κύριος ἐπὶ σέ τὴν εὐλογίαν ἐν τοῖς ταμιείοις σου καὶ ἐπὶ πάντα, οὗ ἂν ἐπιβάλλῃς τὴν χειρὰ σου, ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι. ἀναστήσαι σε Κύριος ἐαυτῷ λαὸν ἅγιον, ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς πατράσι σου, ἐὰν ἀκούσῃς τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου καὶ πορευθῆς ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ· καὶ ὄψονται σε πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ὅτι τὸ ὄνομα Κυρίου ἐπικέκληταί σοι, καὶ φοβηθήσονται σε. καὶ πληθυνεῖ σε Κύριος ὁ Θεός σου εἰς ἀγαθὰ ἐν τοῖς ἐγκόνοις τῆς κοιλίας σου, καὶ ἐπὶ τοῖς ἐγκόνοις τῶν κτηνῶν σου καὶ ἐπὶ τοῖς γενήμασι τῆς γῆς σου, ἐπὶ τῆς γῆς σου ἧς ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσι σου δοῦναί σοι. ἀνοίξει σοι Κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ τὸν ἀγαθόν, τὸν οὐρανόν, δοῦναι τὸν ὑέτόν τῇ γῇ σου ἐπὶ καιροῦ αὐτοῦ· εὐλογῆσαι πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου, καὶ δανειεῖς ἔθνεσι πολλοῖς, σὺ δὲ οὐκ δανειῆ, καὶ ἄρξεις σὺ ἐθνῶν πολλῶν, σοὺ δὲ οὐκ ἄρξουσι. καταστήσαι σε Κύριος ὁ Θεός σου εἰς κεφαλὴν καὶ μὴ εἰς οὐράν, καὶ ἔση τότε ἐπάνω καὶ οὐκ ἔση ὑποκάτω, ἐὰν ἀκούσῃς τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον φυλάσσειν καὶ ποιεῖν» (Δευτερονομίου κη' 1-13).

14

«αὐτὸς δὲ εἶπε· Μενοῦνγε μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν» (Λουκᾶ ια' 28).

«Ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, οὗτος οὐκ ἀκροατῆς ἐπιλησιμονῆς γενόμενος, ἀλλὰ ποιητῆς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται» (Ἰακώβου α' 25).

18. Ἡ τιμωρία γὰ ὄσους ἄρνούνται νὰ ὑπακούσουν ἀναφέρεται στoύς λόγους:

Ὅμοίως ἀναφέρεται καί ἡ τιμωρία γιὰ ὄσους ἀρνηθοῦν νὰ ὑπακούσουν στή φωνή τοῦ Κυρίου.

«καὶ τὴν κατάραν, ἐὰν μὴ ἀκούσητε τὰς ἐντολάς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, καὶ πληνηθῆτε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνετείλαμην ὑμῖν, πορευθέντες λατρεύειν θεοῖς ἑτέροις, οὓς οὐκ οἶδατε» (Δευτερονομίου ια' 28).

«Καὶ ἔσται ἐὰν μὴ εἰσακούσης τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, καὶ ἐλεύσονται ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ κατάραι αὗται καὶ καταλήφονται σε. ἐπικατάρατος σὺ ἐν πόλει, καὶ ἐπικατάρατος σὺ ἐν ἀγρῷ· ἐπικατάρατοι αἱ ἀποθῆκαί σου καὶ τὰ ἐγκαταλείμματά σου· ἐπικατάρατα τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου καὶ τὰ γενήματα τῆς γῆς σου, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου· ἐπικατάρατος σὺ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαί σε καὶ ἐπικατάρατος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε. ἀποστείλει Κύριος ἐπὶ σὲ τὴν ἔνδειαν καὶ τὴν ἐκλιμίαν καὶ τὴν ἀνάλωσιν ἐπὶ πάντα, οὗ ἐὰν ἐπιβάλῃς τὴν χειρά σου, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε ἐν τάχει διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματά σου, διότι ἐγκατέλιπές με. προσκολλησάμενος Κύριος εἰς σὲ τὸν θάνατον, ἕως ἂν ἐξαναλώσῃ σε ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομησάμενος αὐτήν. πατάξει σε Κύριος ἐν ἀπορίᾳ καὶ πυρετῷ καὶ ρίγει καὶ ἐρεθισμῷ καὶ ἀνεμοφθορίᾳ καὶ τῇ ὄχρᾳ, καὶ καταδιώξονται σε, ἕως ἂν ἀπολέσωσί σε. καὶ ἔσται σοι ὁ οὐρανὸς ὁ ὑπὲρ κεφαλῆς σου χαλκοῦς, καὶ ἡ γῆ ἡ ὑποκάτω σου σιδηρᾶ. δῶν Κύριος ὁ Θεός σου τὸν ὑέτὸν τῆς γῆς σου κονιορτόν, καὶ χοῦς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβήσεται ἐπὶ σέ, ἕως ἂν ἐκτρίψῃ σε καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε ἐν τάχει. δῶν σε Κύριος ἐπισκοπὴν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν σου· ἐν ὁδῷ μιᾷ ἐξελεύσῃ πρὸς αὐτούς, καὶ ἐν ἑπτὰ ὁδοῖς φεύξῃ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· καὶ ἔσῃ ἐν διασπορᾷ ἐν πάσαις βασιλείαις τῆς γῆς. καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ ὑμῶν κατάβρωμα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς

γῆς, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀποσοβῶν. πατάξαι σε Κύριος ἔλκει Αἴγυπτίῳ εἰς τὴν ἔδραν καὶ ψώρα ἀγρία καὶ κνήφη, ὥστε μὴ δύνασθαί σε ἰαθῆναι. πατάξαι σε Κύριος παραπληξία καὶ ἀορασία καὶ ἐκστάσει διανοίας, καὶ ἔση ψηλαφῶν μεσημβρίας, ὡσεὶ τις ψηλαφήσαι τυφλὸς ἐν τῷ σκότει, καὶ οὐκ εὐοδώσει τὰς ὁδοὺς σου· καὶ ἔση τότε ἀδικούμενος καὶ διαρπαζόμενος πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐκ ἔσται σοι ὁ βοηθῶν. γυναικὰ λήψη, καὶ ἀνὴρ ἕτερος ἔξει αὐτήν· οἰκίαν οἰκοδομήσεις, καὶ οὐκ οἰκήσεις ἐν αὐτῇ· ἀμπελῶνα φυτεύσεις, καὶ οὐ μὴ τρυγήσης αὐτόν· ὁ μόσχος σου ἐσφαγμένος ἐναντίον σου, καὶ οὐ φάγη ἐξ αὐτοῦ· ὁ ὄνος σου ἠρπασμένος ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκ ἀποδοθήσεται σοι· τὰ πρόβατά σου δεδομένα τοῖς ἐχθροῖς σου, καὶ οὐκ ἔσται σοι ὁ βοηθῶν· οἱ υἱοὶ σου καὶ αἱ θυγατέρες σου δεδομένα ἔθνει ἐτέρῳ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ σου βλέπονται σφακελίζοντες εἰς αὐτά, οὐκ ἰσχύσει ἡ χεὶρ σου τὰ ἐκφόρια τῆς γῆς σου καὶ πάντας τοὺς πόνους σου φάγεται ἔθνος, ὃ οὐκ ἐπίστασαι, καὶ ἔση ἀδικούμενος καὶ τεθραυσμένος πάσας τὰς ἡμέρας· καὶ ἔση παράκλητος διὰ τὰ ὀράματα τῶν ὀφθαλμῶν σου, ἃ βλέψη. πατάξαι σε Κύριος ἐν ἔλκει πονηρῷ ἐπὶ τὰ γόνατα καὶ ἐπὶ τὰς κνήμας, ὥστε μὴ δύνασθαι ἰαθῆναι σε ἀπὸ ἰχνους τῶν ποδῶν σου ἕως τῆς κορυφῆς σου. ἀπαγάγοι Κύριός σε καὶ τοὺς ἄρχοντάς σου, οὓς ἂν καταστήσης ἐπὶ σεαυτόν, ἐπ' ἔθνος, ὃ οὐκ ἐπίστασαι σὺ καὶ οἱ πατέρες σου, καὶ λατρεύσεις ἐκεῖ θεοὺς ἐτέροις, ξύλοις καὶ λίθοις. καὶ ἔση ἐκεῖ ἐν αἰνίγματι καὶ παραβολῇ καὶ διηγῆματι ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, εἰς οὓς ἂν ἀπαγάγη σε Κύριος ἐκεῖ. σπέρμα πολὺ ἐξοίσεις εἰς τὸ πεδῖον καὶ ὀλίγα εἰσοίσεις, ὅτι κατέδεται αὐτὰ ἡ ἀκρίς. ἀμπελῶνα φυτεύσεις καὶ κατεργᾶ, καὶ οἶνον οὐ πίεσαι, οὐδὲ εὐφρανθήσῃ ἐξ αὐτοῦ, ὅτι καταφάγεται αὐτὰ ὁ σκώληξ. ἔλαια ἔσσονται σοι ἐν πᾶσι τοῖς ὀρίοις σου, καὶ ἔλαιον οὐ χρίση, ὅτι ἐκρυσῆται ἢ ἔλαιά σου. υἱοὺς καὶ θυγατέρας γεννήσεις καὶ οὐκ ἔσσονται σοι, ἀπελεύσονται γὰρ ἐν αἰχμαλωσίᾳ. πάντα τὰ ξύλινά σου καὶ τὰ γενήματα τῆς γῆς σου ἐξαναλώσει ἢ ἐρισύβη. ὁ προσήλυτος, ὅς ἐστιν ἐν σοί, ἀναθήσεται ἐπὶ σὲ ἄνω ἄνω,

σὺ δὲ καταβήσῃ κάτω κάτω· οὗτος δανειεῖ σοι, σὺ δὲ τούτῳ οὐ δανειεῖς· οὗτος ἔσται κεφαλὴ, σὺ δὲ ἔσῃ οὐρά. καὶ ἐλεύσονται ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ κατάραι αὐταὶ καὶ καταδιώξονται σε καὶ καταλήφονται σε, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε, ὅτι οὐκ εἰσήκουσας τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, φυλάξαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα, ὅσα ἐνετείλατό σοι. καὶ ἔσται ἐν σοὶ σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ σπέρματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐλάτρευσας Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαθῇ διανοίᾳ διὰ τὸ πλῆθος πάντων. καὶ λατρεύσεις τοῖς ἐχθροῖς σου, οὓς ἐξαποστελεῖ Κύριος ἐπὶ σέ, ἐν λιμῷ καὶ ἐν δίψει καὶ ἐν γυμνότητι καὶ ἐν ἐκλείψει πάντων· καὶ ἐπιθήσῃ κλοιδὸν σιδηροῦν ἐπὶ τὸν τράχηλόν σου, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε. ἐπάξει ἐπὶ σὲ Κύριος ἔθνος μακρόθεν ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς ὡσεὶ ὄρμημα ἀετοῦ, ἔθνος, ὃ οὐκ ἀκούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ἔθνος ἀναιδὲς προσώπῳ, ὅστις οὐ θαυμάσει πρόσωπον πρεσβύτου καὶ νέον οὐκ ἐλεήσει, καὶ κατέδεται τὰ ἔκγονα τῶν κτηνῶν σου καὶ τὰ γενήματα τῆς γῆς σου, ὥστε μὴ καταλιπεῖν σοι σίτον, οἶνον, ἔλαιον, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ τὰ ποιμνία τῶν προβάτων σου, ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε καὶ ἐκτρίψῃ σε ἐν ταῖς πόλεσί σου, ἕως ἂν καθαιρεθῶσι τὰ τεῖχη τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ ὀχυρά, ἐφ' οἷς σὺ πέποιθας ἐπ' αὐτοῖς, ἐν πάσῃ τῇ γῇ σου, καὶ θλίψει σε ἐν ταῖς πόλεσί σου, αἷς ἔδωκέ σοι. καὶ φαγῇ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου, κρέα υἰῶν σου καὶ θυγατέρων σου, ὅσα ἔδωκέ σοι Κύριος ὁ Θεός σου, ἐν τῇ στενοχωρίᾳ σου καὶ ἐν τῇ θλίψει σου, ἣ θλίψει σε ὁ ἐχθρός σου. ὁ ἀπαλὸς ὁ ἐν σοὶ καὶ ὁ τρυφερὸς σφόδρα βασκανεῖ τῷ ὀφθαλμῷ τὸν ἀδελφὸν καὶ τὴν γυναῖκα τὴν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ καὶ τὰ καταλελειμμένα τέκνα, ἃ ἂν καταλειφθῇ αὐτῷ, ὥστε δοῦναι ἐνὶ αὐτῶν ἀπὸ τῶν σαρκῶν τῶν τέκνων αὐτοῦ, ὧν ἂν κατέσθῃ, διὰ τὸ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῷ οὐδὲν ἐν τῇ στενοχωρίᾳ σου καὶ ἐν τῇ θλίψει σου, ἣ ἂν θλίψωσί σε οἱ ἐχθροί σου ἐν πάσαις ταῖς πόλεσί σου. καὶ ἡ ἀπαλὴ ἐν ὑμῖν καὶ ἡ τρυφερά, ἧς οὐχὶ πείραν ἔλαβεν ὁ πούς αὐτῆς βαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὴν τρυφερότητα καὶ διὰ τὴν ἀπα-

λότητα, βασκανεῖ τῷ ὀφθαλμῷ αὐτῆς τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν ἐν κόλπῳ αὐτῆς καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς καὶ τὸ χόριον αὐτῆς τὸ ἐξελθὼν διὰ τῶν μηρῶν αὐτῆς καὶ τὸ τέκνον, ὃ ἐὰν τέκη καταφάγεται γὰρ αὐτὰ διὰ τὴν ἔνδειαν πάντων κρυφῆ ἐν τῇ στενοχωρίᾳ σου καὶ ἐν τῇ θλίψει σου, ἢ θλίψει σε ὁ ἐχθρὸς σου ἐν ταῖς πόλεσί σου. ἐὰν μὴ εἰσακούσης ποιεῖν πάντα τὰ ρήματα τοῦ νόμου τούτου τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομα τὸ ἔντιμον τὸ θαυμαστὸν τοῦτο, Κύριον τὸν Θεὸν σου, καὶ παραδοξάσει Κύριος τὰς πληγὰς σου καὶ τὰς πληγὰς τοῦ σπέρματός σου, πληγὰς μεγάλας καὶ θαυμαστάς, καὶ νόσους πονηρὰς καὶ πιστὰς καὶ ἐπιστρέφει πᾶσαν τὴν ὀδύνην Αἰγύπτου τὴν πονηρὰν, ἣν διευλαβοῦ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ κολληθήσονται ἐν σοί. καὶ πᾶσαν μαλακίαν καὶ πᾶσαν πληγὴν τὴν μὴ γεγραμμένην καὶ πᾶσαν τὴν γεγραμμένην ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου ἐπάξει Κύριος ἐπὶ σέ, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε. καὶ καταλειφθήσεσθε ἐν ἀριθμῷ βραχεῖ, ἀνθ' ὧν ὅτι ἦτε ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει, ὅτι οὐκ εἰσήκουσας τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου. καὶ ἔσται ὃν τρόπον εὐφράνθη Κύριος ἐφ' ὑμῖν εὖ ποιῆσαι ὑμᾶς καὶ πληθύναι ὑμᾶς, οὕτως εὐφρανθήσεται Κύριος ἐφ' ὑμῖν ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς, καὶ ἐξαρθήσεσθε ἐν τάχει ἀπὸ τῆς γῆς, εἰς ἣν εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομησαὶ αὐτήν. καὶ διασπερεῖ σε Κύριος ὁ Θεὸς σου εἰς πάντα τὰ ἔθνη ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς, καὶ δουλεύσεις ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ξύλοις καὶ λίθοις, οὓς οὐκ ἠπίστω σὺ καὶ οἱ πατέρες σου. ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις οὐκ ἀναπαύσει σε, οὐδ' οὐ μὴ γένηται στάσις τῷ ἴχνει τοῦ ποδός σου, καὶ δώσει σοι Κύριος ἐκεῖ καρδίαν ἀθυμοῦσαν καὶ ἐκλείποντας ὀφθαλμοὺς καὶ τηκομένην ψυχὴν. καὶ ἔσται ἡ ζωὴ σου κρεμαμένη ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου, καὶ φοβηθῆσῃ ἡμέρας καὶ νυκτός καὶ οὐ πιστεύσεις τῇ ζωῇ σου· τό πρῶτ' ἐρεῖς· πῶς ἂν γένοιτο ἐσπέρα; καὶ τό ἐσπέρας ἐρεῖς· πῶς ἂν γένοιτο πρῶτ'; ἀπὸ τοῦ φόβου τῆς καρδίας σου, ἃ φοβηθῆσῃ, καὶ ἀπὸ τῶν ὄραμάτων τῶν ὀφθαλμῶν σου, ὧν ὄψῃ» (Δευτερονομίου κη' 15-68).

«διὸ ἀπερίτμητοι ἦσαν οἱ πλεῖστοι αὐτῶν τῶν μαχίμων τῶν ἐξεληλυθόντων ἐκ γῆς Αἰγύπτου οἱ ἀπειθήσαντες τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, οἷς καὶ διώρισε μὴ ἰδεῖν αὐτοὺς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσιν αὐτῶν δοῦναι, γῆν ρέουσαν γάλα καὶ μέλι» (Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ε' 6).

«ἐὰν δὲ μὴ θέλητε, μηδὲ εἰσακούσητέ μου, μάχαιρα ὑμᾶς κατέδεται· τὸ γὰρ στόμα Κυρίου ἐλάλησε ταῦτα» (Ἡσαΐου α' 20).

19. Παραδείγματα ὑπακοῆς.

α) Ὁ Νῶε (2450-2345 π.Χ. περίπου).

Ἡ ἁγία Γραφή ἀναφέρει πλῆθος ἀνθρώπων ἐναρέτων πού ἔδειξαν ὑπακοή στὸν Θεό.

Γιὰ τὴν ὑπακοή τοῦ Νῶε μᾶς βεβαιώνει ἡ ἁγία Γραφή.

«καὶ ἐποίησε Νῶε πάντα, ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος ὁ Θεός, οὕτως ἐποίησε». (Γενέσεως στ' 22).

β) Ὁ Ἀβραάμ (1920-1821 π.Χ. περίπου).

Ὁ Ἀβραάμ εἶναι παράδειγμα ὑπακοῆς διότι πρῶτον ὑπάκουσε στὴν ἐντολή τοῦ Θεοῦ ἀφήνοντας τὴν περιουσία του καὶ τοὺς συγγενεῖς του στὴν Μεσοποταμία καὶ πῆγε καὶ κατοίκησε στὴν Χεβρώνα. Δεύτερον ἦταν πρόθυμος ὑπακούοντας στὴν ἐντολή τοῦ Κυρίου νὰ θυσιάσει τὸν μονάκριβο γιό του Ἰσαάκ.

«Πίστει καλούμενος Ἀβραάμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς τὸν τόπον ὃν ἔμελλε λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθε μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται» (Ἑβραίους ια' 8).

«ἀναστὰς δὲ Ἀβραάμ τὸ πρῶτ' ἐπέσαξε τὴν ὄνον αὐτοῦ· παρέλαβε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ δύο παῖδας καὶ Ἰσαάκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ σχίσας ξύλα εἰς ὀλοκάρπωσιν, ἀναστὰς ἐπορεύθη καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός, τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ» (Γενέσεως κβ' 3).

γ) Οἱ Ἰσραηλίτες.

Οἱ Ἰσραηλίτες ὑποσχέθηκαν, ὅτι θὰ ἐφαρμόσουν τίς

έντολές πού τούς ἔδωσε ὁ Θεός καί θά ὑπακούσουν στή φωνή Του.

«καί ἀπελθόντες ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καθά ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωυσῆ καὶ Ἀαρών, οὕτως ἐποίησαν» (Ἐξόδου ιβ' 28)

καί «καὶ λαβὼν τὸ βιβλίον τῆς διαθήκης ἀνέγνω εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, καὶ εἶπαν· πάντα ὅσα ἐλάλησε Κύριος, ποιήσομεν καὶ ἀκουσόμεθα» (Ἐξόδου κδ' 7).

δ) Ὁ Χάλεβ καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ.

Ὁ Θεός ἐπέτρεψε μόνο σ' αὐτούς τούς δύο, στὸν Χάλεβ καὶ στὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἀπὸ ὅλους τούς ἄνδρες πού ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο νά εἰσέλθουν στὴν γῆ τῆς ἐπαγγελίας, (1451 π.Χ.) ἐπειδὴ ὑπάκουσαν στὸν Κύριο καὶ ἐνεθάρρυναν τούς Ἰσραηλίτες νά εἰσέλθουν στὴ γῆ, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἀπεσταλμένοι εἶπαν φέμματα στὸ Μωυσῆ καὶ στοὺς Ἰσραηλίτες γιὰ νά τούς ἀποθαρῦνουν καὶ νά μὴν εἰσέλθουν νά κατοικήσουν σ' αὐτή. Τό περιστατικό περιγράφεται στὸ Ἄριθμῶν ιγ'.

«καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ὤμοσε λέγων· εἰ ὄψονται οἱ ἄνθρωποι οὗτοι οἱ ἀναβάντες ἐξ Αἰγύπτου ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, οἱ ἐπιστάμενοι τό ἀγαθόν καὶ τό κακόν, τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τῷ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ καὶ Ἰακώβ, οὐ γάρ συνεπηκολούθησαν ὀπίσω μου, πλὴν Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννῆ ὁ διακεχωρισμένος καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, ὅτι συνεπηκολούθησαν ὀπίσω Κυρίου» (Ἄριθμῶν λβ' 10-12).

ε) Ὁ Ἀσά (956-914 π.Χ.).

Ὁ Ἀσά ἦταν τρίτος βασιλέας μετὰ τὸν Σολομῶντα τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα (νότιο βασίλειο). Ἀξιώθηκε νά βασιλεύσει σαρανταένα χρόνια καὶ ἡ βασιλεία του ἦτο εὐτυχέστερη τοῦ Ἰούδα, ἐπειδὴ ἐσέβετο τὸν Θεό καὶ ἐτηροῦσε τίς έντολές του.

«καὶ ἐποίησεν Ἀσά τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ» (Γ' Βασιλειῶν ιε' 11).

στ) Ὁ Ἡλίας.

Ὁ Ἡλίας ὁ ὁποῖος προφήτευσε κατά τὰ ἔτη 910-896 π.Χ. ἐπὶ βασιλείων Ἰσραήλ (βορείου βασιλείου) Ἀχαάβ, Ἀχαζ, Ὀχοζία, Ἰωράμ.

Ὁ Προφήτης Ἡλίας ὑπάκουσε στίς ἐντολές τοῦ Κυρίου καί ἔπραττε μέ μεγάλη προθυμία ὅσα ὁ Θεός τοῦ ζητοῦσε
«καὶ ἐποίησεν Ἡλιοῦν κατὰ τὸ ρῆμα Κυρίου, καὶ ἐκάθισεν ἐν τῷ χειμάρρῳ Χορράθ ἐπὶ προσώπου τοῦ Ἰορδάνου»
(Γ' Βασιλειῶν ιζ' 5).

ζ) Ὁ Ἐζεκίας (726-697 π.Χ.).

Μ' αὐτούς τούς λόγους ἡ ἁγία Γραφή εὐφῆμως ἀναφέρεται στήν ὑπακοή τοῦ εὐσεβῆ καὶ εὐτυχή βασιλέα τῶν Ἰουδαίων (νότιο βασίλειο) στό Θεό. Αὐτός κατεδίωξε τήν εἰδωλολατρεία ἀπό τούς Ἰουδαίους καί κατακρήμνησε τούς ναοὺς τῶν εἰδώλων.

«καὶ ἐκολληθῆ τῷ Κυρίῳ, οὐκ ἀπέστη ὀπισθεν αὐτοῦ καὶ ἐφύλαξε τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, ὅσας ἐνετείλατο Μωϋσῆ»
(Δ' Βασιλειῶν ιη' 6).

η) Ὁ Ἰωσίας (640-609 π.Χ.).

Εὐσεβῆς βασιλέας τοῦ Ἰσραήλ (βόρειο βασίλειο) ὁ ὁποῖος μέ ὅλες τίς δυνάμεις του πολέμησε νά ἐξαλείψει τήν εἰδωλολατρεία καί μέ μεταρρυθμιστικά μέτρα τοῦ θρησκευτικοῦ βίου προσπάθησε νά ἐξυψώσει τόν Ἰσραηλιτικό λαό καί νά τόν ἐπαναφέρει στήν ὑπακοή τοῦ Θεοῦ. Ὁ θάνατος τοῦ εὐσεβῆ καὶ ἐνάρετου αὐτοῦ βασιλέως ἔθλιψε τόν Ἰσραηλιτικό λαό καί ἰδιαίτερα τόν προφήτη Ἰερεμία.

«καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, οὐκ ἀπέστη δεξιὰ καὶ ἀριστερά» (Δ' Βασιλειῶν κβ' 2)

θ) Ὁ Δαυίδ (1045-1015 π.Χ.).

Ὁ βασιλέας Δαυίδ δηλώνει τήν ὑπακοή του στό θέλημα τοῦ Κυρίου μέ τόν στίχο.

«Λύχνος τοῖς ποσί μου ὁ νόμος σου καί φῶς ταῖς τρίβοις μου· ὤμοσα καί ἔστησα τοῦ φυλάξασθαι τά κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου» (Ψαλμοῦ ριη' (ριθ') 118, 105-106).

ι) Ὁ Ζοροβάβελ.

Ὁ Ζοροβάβελ ὑπάκουσε στούς λόγους τοῦ προφήτου Ἀγγαίου, γιατί ἦταν ἡ φωνή τοῦ Θεοῦ.

Αὐτός ἦταν ἀπό τήν βασιλική γενιά τοῦ Δαυίδ καί γεννήθηκε στούς χρόνους τῆς αἰχμαλωσίας στήν Βαβυλώνα κατά τό 536 π.Χ. Ἔγινε ὁδηγός καί ἀρχηγός τῶν Ἰουδαίων ὅταν ἐπέστρεψαν ἀπό τήν αἰχμαλωσία. Ἀπό τόν Ζοροβάβελ κατήγοντο ὁ Ἰωσήφ ὁ Μνήστωρ καί ἡ Παρθένοσ Μαρία (Ματθαίου α' 13, Λουκᾶ γ' 27).

«καί ἤκουσε Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιήλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα καί Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καί πάντες οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτῶν καί τῶν λόγων τοῦ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου, καθότι ἐξαπέστειλεν αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῶν πρὸς αὐτούς, καί ἐφοβήθη ὁ λαὸς ἀπὸ προσώπου Κυρίου» (Ἀγγαίου α' 12).

ια) Ὁ Ἰωσήφ, ὁ μνήστορας τῆς Παρθένου Μαρίας.

Ὁ Ἰωσήφ ὁ μνήστορας τῆς Παρθένου Μαρίας καί Θεοτόκου ἔχει μία ιδιαίτερη θέση στό μυστήριό τῆς σαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἔνεκα τῆς ὑπακοῆς του στό θέλημα τοῦ Κυρίου.

«Διεγερθεῖς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου καί παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ» (Ματθαίου α' 24).

ιβ) Οἱ Μάγοι.

Οἱ Μάγοι ἄν καί δέν ἦσαν πιστοὶ ἐν τούτοις ὑπάκουσαν στόν Ἀγγελο καί ἔπραξαν αὐτό πού ὁ Θεός τοὺς παρήγγειλε.

«καί χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν» (Ματθαίου β' 12).

**ιγ) Ὁ Ζαχαρίας καί ἡ Ἐλισάβετ οἱ γονεῖς
τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.**

Ἡ ἅγια Γραφή δίδει αὐτό τόν χαρακτηρισμό γιά τούς γονεῖς τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.

«ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασιν τοῦ Κυρίου ἄμεμπτοι» (Λουκᾶ α' 6).

ιδ) Ὁ Παῦλος.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀφοῦ ὑπάκουσε στήν θεία φωνή πρό τῆς Δαμασκοῦ ἔγινε ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί κήρυκας τοῦ εὐαγγελίου στόν εἰδωλολατρικό κόσμο.

«Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθής τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ» (Πράξεων κστ' 19).

ιε) Οἱ ἅγιοι τῆς Ρώμης.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐπαινεῖ τούς χριστιανούς τῆς Ρώμης μέ χαρακτηρισμούς ἐξαιρετικούς ὅτι ἦταν ὑπάκουοι.

«ἢ γάρ ὑμῶν ὑπακοή εἰς πάντας ἀφίκετο. χαίρω οὖν τὸ ἐφ' ὑμῖν· θέλω δὲ ὑμᾶς σοφοὺς μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ κακόν» (Ρωμαίους ιστ' 19).

